

Swedish Water House och Miljöjournalisternas förening

Forskaren och journalisten – om att mötas Workshop 2007-06-05

DELTAGARE I GRUPPDISKUSSIONERNA

Grupp 1

Elisabet Lewan, Forskare/Lärare, SLU
Fredrik Moberg, Verksamhetschef, Albaeco
Linda Arroyo, Kriminalinspektör, Rikskriminalpolisen
Johan Törnberg, Miljökonsult, Sinf miljö och kvalitet

Grupp 2

Cecilia Bertilsson, Redaktör Sveriges Natur/MÖF
Gordon Grant, News Manager, ABC newsfeed
Caroline Bexius, Informatör, Stiftelsen Forskning utan djurförsök
Jan Seibert, Forskare, Stockholms universitet
Susanna Baltscheffsky, Miljöreporter, Svenska Dagbladet
Tina Elfving, Forskare, Stockholms universitet

Grupp 3

?

Grupp 4

Eric Paglia, Programledare, thinkgloballyradio.org
Birgitta Esseen, Frilansjournalist
Jonas Fejes, Chef, Professor, IVL
Ellika Hermansson Török, Kommunikationsansvarig, Stockholm Resilience Centre
Dave Trouba, Communications Director, SIWI

Grupp 5

Berit Arhemer, Enhetschef Forskning Hydrologi, SMHI
Elisabeth Däcker, Informatör, Stockholms Universitet
Ingela Wettergrund, Frilansjournalist, MÖF
Tamiko Bjernér, Frilansjournalist, JiJi Press

FRÅGOR OCH SVAR

1. Vad hindrar journalisten att få tillgång till fakta/vetenskap för publicering?

Grupp 1

- Forskare som väntar på att media ska ringa eller gå in på webbplatsen
- Vetenskapliga artiklars svår läslighet
- Tidsbrist
- Att de inte ens vill ha den
- Att man bara använder ”rollo-dexare”
- Det saknas incitament för forskare att hålla på med 3:e uppgiften

Grupp 2

- Forskare har en rädsla att bli missförstådda, ”tråkas” av kollegor
- Tidsbrist hos forskaren
- Massmediekontaktens tid betalas inte

Grupp 3

- Tidsbrist
- Språkskillnader (vetenskaplig engelska versus populär svenska)
- Ovilja hos forskare att uttala sig
Forskaren vet inte vilken typ av journalist man talar med
- Ömsesidig misstänksamhet, okunskap om den andres situation

Grupp 4

- Kunskapsnivå hos journalisten
- Ingen merit för forskaren att förmedla budskap
- Kvalitetskraven för forskarna måste förändras

Grupp 5

- Svårt att få tag på forskaren – växeln
- Svårt att få tag på ”rätt” person, man tar den man får tag på

2. Vad motverkar en korrekt medierapportering av fakta/vetenskap enligt den sakkunnige/forskaren?

Grupp 1

- Arbetsförhållanden i mediebranschen
- Kunskapsbakgrund hos journalisterna
- Tidsbrist, för lite utrymme

Grupp 2

- Journalister kan vara ointresserade av de mer komplexa sambanden
- Forskare kanske inte har korrekt svar

Grupp 3

-

Grupp 4

- Tiden
- Nyhetsvärde
- Hårdvinkling
- Oförmåga att kommunicera komplexa samband
- Vinstkrav

Grupp 5

- Journalisten kollar inte upp tillräckligt noga, flera källor
- Svårt publicera för journalisten (chefsredaktörer, redaktioner etcetera)
- Journalisten letar konflikter
- Journalisten lyfter fram ”extrema” åsikter/forskare
- Journalisten vill få fram sin story – ej lyhörd!

3. Vad behöver den sakkunnige/forskaren göra för att förbättra tillgängligheten och bearbetningen av fakta/vetenskap enligt journalisten?

Grupp 1

- Ta egen kontakt med media (det räcker kanske inte att forskningsresultatet redovisas på ”projektsidor”)
- Ha egna nätverk
- Ha mediakunskap (vad är en ”nyhet”?)
- Ha bra ”timing” i sina artiklar/arbeten
- Samarbeta med journalisten i ett tidigare skede, till exempel. Vid konferenser och seminarier
- Enkelt språk
- Kurs i medieträning

Grupp 2

- Ta kontakt med en journalist

Grupp 3

- Korta presentationer i förväg bra
- Bemöt olika journalister utifrån den individen
- Borde finnas pluspoäng för journalister som vänder sig utåt (hur ser meritfördelningen ut?)
- ”Sense about science”
- forskning.se – sagt för forskningen på alla områden
- expert.se kan fråga

Grupp 4

- Våga uttala er!
- Bilda journalisterna, förbättra samarbetet, ta kontakt, vara innovativa, blogga, utube etcetera

Grupp 5

- Vill forskaren? Varför?
- Annonsera om seminarium och saker på g
- Bjud in journalister, även om det inte blir något publicerat – för info!
- Enkelt skriven pressrelease och populärvetenskapliga rapporter
- Ange VEM som kan kontaktas! Flera personer!

4. Vad behöver journalisten göra för att förbättra medierapporteringen av fakta/vetenskap enligt den sakkunnige/forskaren?

Grupp 1

- Hantera komplexa frågeställningar på ett nyanserat och begripligt sätt
- Inge förtroende för att forskaren/sakkunnige ska våga öppna sig
- Journalisten behöver egen kompetens i ämnet

Grupp 2

- Bygga relationer
- Flera fakulteter samma strategi
- Få fram en mellannivå av samlad expertis

Grupp 3

-

Grupp 4

- Vidareutbilda sig
- Hur gör man för att öka statusen på den här nyheten
- ”Sex-up”-forskning
- Ta ned sch-frågor på individens nivå, vinklas vidare, ”hur påverkar det min ekonomi”
- Gör det ”allmänt intressant”

Grupp 5

- Kolla fler källor!
- Läs på!
- Var ödmjuk – forskaren är inte ENBART till för journalisten/media!
- Var öppen för nya infallsvinklar! (Lyhörd)
- Ta hjälp med genomläsning/korrektur!
- Säg till när du inte förstår – be om förklaring!
- Våga gå emot trender!

5. Vilket ansvar/frihet har journalisten för att färga/förvrída/kompromissa/tolka händelser, fakta och resultat för att väcka intresse hos mottagaren?

Grupp 1

- Friheten ska ses som ett privilegium men man måste känna ansvar

Grupp 2

-

Grupp 3

- Självklart att rapportera målgruppsanpassat och tillgängliggöra

Grupp 4

- Stor frihet, ansvar att färga, kompromissa och tolka!
- Ingen frihet att förvrída!

Grupp 5

- Förstärka budskap – inte förvrída
- Moral, ansvar för att materialet blir läst, väcka intresse hos bredare allmänhet
- Sätta saker i sammanhang, nya sammanhang
- Moraliskt ansvar att ge en rättvis och nyanserad bild
- Moraliskt ansvar att främja demokrati och allmänbildning
- Inte bara följa trender vad gäller miljöproblem
- Förklara/övertyga chefsredaktörer

6. Vilket ansvar har den sakkunnige/forskaren för att förmedla resultat och bidra till samhällsupplysning?

Grupp 1

- Formellt finns ett ”ansvar” för ”tredje uppgiften” men universitetsstrukturen uppmuntrar inte till att forskare lägger tid på att förmedla forskningsresultat till allmänheten
- Med andra resurser/incitament för tredje uppgiften skulle forskaren ha större utrymme att själv ta initiativ till kontakter med media
- Samarbete med journalister och media i samband med konferenser
- Medveten mediestrategi

Grupp 2

- Forskaren har ett ansvar, men oklart vad forskaren får ut det i, information ingår ofta inte i arbetsuppgifter, tveksamt meriterande värde

Grupp 3

- Minimikrav på att berätta vad ens forskning går ut på och resulterar i: några meningar på svenska på universitetets hemsida, vara på journalisternas frågor i rimlig omfattning, stå till förfogande, pluspoäng för ...veckans aktiviteter

Grupp 4

- Stort moraliskt ansvar

Grupp 5

- Finansiären ställer ofta krav på ”avnämarkontakter”
- Moraliskt ansvar vad gäller skattepengar – kunskap till skattebetalarna
- Moraliskt för andra människors bästa, sprida kunskap
- Övertyga chefer/professorer om att tid krävs för populärvetenskaplig informationsspridning!
- Forskarens drivkrafter: att synas för finansiärer för fortsatt finansiering och ”mediakåthet” (forskare är också människor)